

Aan de slag met adviesaanvragen Staatssecretaris EZ NCad wil zichtbare verbetering 3V's

Eind vorig jaar was het zo ver: na jarenlange voorbereiding trad de herziene Wet op de dierproeven (Wod) in werking. Hiermee is de Europese Richtlijn 2010/63/EU, die betrekking heeft op proefdieren in wetenschappelijk onderzoek, geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Met de invoering van de Wod is een belangrijke stap gezet in het nog beter beschermen van proefdieren in Nederland. Twee nieuwe organisaties spelen daarbij op nationaal niveau een belangrijke rol: de Centrale Commissie Dierproeven (CCD) en het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad).

De rol van de CCD bij vergunningverlening is al eerder belicht in dit tijdschrift. Dit keer gaan we in op hoe het NCad zich in gaat zetten voor de bescherming van dieren die worden gebruikt voor wetenschappelijke doeleinden en voor onderwijs. Het comité is eind vorig jaar ingesteld door de Staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken, Sharon Dijkma. Door advies (gevraagd en ongevraagd), kennisontwikkeling en het ontwikkelen van (inter)nationale netwerken wil het NCad een belangrijke bijdrage leveren aan het minimaliseren van het proefdiergebruik, nationaal en internationaal. De ethische dilemma's rond dierproeven en de mogelijkheden om die te Vervangen, Verminderen en Verfijnen (3V's) staan daarbij centraal.

Sharon Dijkma.
Staatssecretaris
Economische Zaken. »

**CONSTANCY
& TRACEABILITY**

SAFE

SCIENTIFIC ANIMAL FOOD & ENGINEERING

CONTROL

**DEDICATED
PLANT**

**DIETS
CUSTOM DIETS
BEDDINGS & ENRICHMENT**

SAFE • Route de Saint Bris 89290, Augy • France • T: +33(0)3 86 53 76 90
Fax: +33(0)3 86 53 35 96 • info@safe-diets.com • www.safe-diets.com

De leden van het NCad, van links naar rechts: Coenraad Hendriksen, Henriëtte Bout, Herman Koëter, Frauke Ohl, Pieter Roelfsema, Jan-Bas Prins en Frank Dales.

Leden NCad

De NCad bestaat uit zes leden en een voorzitter die voor een periode van vijf jaar zijn benoemd:

- Dr. Herman Koëter, voorzitter, managing director Orange House Partnership en oud-wetenschappelijk directeur van de Europese Voedselveiligheidsautoriteit (EFSA)
- Henriëtte Bout, ethicus, zelfstandig ondernemer, universitair docent beroepsethiek voor biologen, senior adviseur Bureau Integriteit gemeente Amsterdam
- Frank Dales, algemeen directeur/bestuurder Dierenbescherming
- Prof. dr. Coenraad Hendriksen, programmaleider 3V-onderzoek Instituut voor Translationele Vaccinologie (Intravacc) en hoogleraar Alternatieven voor dierproeven aan de Universiteit Utrecht
- Prof. dr. Frauke Ohl, Hoogleraar Dierenwelzijn en proefdierkunde aan de Universiteit Utrecht, tevens voorzitter Raad voor Dierenaangelegenheden
- Dr. ir. Jan-Bas Prins, directeur Proefdiercentrum van het Leids Universitair Medisch Centrum
- Prof. dr. Pieter Roelfsema, Directeur Nederlands herseninstituut (KNAW) en hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam (AMC-UvA) en de Vrije Universiteit Amsterdam (VU).

CCD en NCad

Het NCad en de CCD zijn twee aparte organisaties, maar samen dragen ze bij aan het (verbeteren van het) welzijn van proefdieren in Nederland. De CCD kijkt kritisch naar vergunningaanvragen en verleent alleen vergunningen als er echt geen andere alternatieven zijn en het maatschappelijk nut voldoende opweegt tegen het ongerief voor het proefdier. Het NCad geeft (beleids)adviezen aan de overheid en het wetenschappelijk veld op het gebied van proefdiergebruik, de 3V's en de ethische toelaatbaarheid van dierproeven. Adviezen worden voornamelijk gevraagd door de overheid, maar kunnen ook ongevraagd worden gegeven. Daarnaast wil het NCad sterk bij gaan dragen aan het toegankelijk maken van (inter)nationale kennis op het gebied van proefdiergebruik en de 3 V's. Daardoor maakt het comité een verantwoord dierproevenbeleid voor alle betrokkenen in Nederland mogelijk. Ook streeft het NCad ernaar om een internationale sleutelrol te vervullen op het gebied van opstellen en harmonisatie van 'beste dierproefpraktijken'.

Adviesaanvragen

Het NCad is inmiddels volop aan de slag. Eind maart heeft de Staatssecretaris het comité officieel gevraagd om nog dit jaar advies uit te brengen over een vijftal onderwerpen:

- 1 Beheer en benutting van gegevens over dierproeven en alternatieven, alsmede het duiden van »

Voor proefdierverzorgers en biotechnici is een belangrijke rol weggelegd.

indicatoren die kunnen bijdragen aan een beter inzicht in ontwikkelingen ten aanzien van 3V-alternatieven en dierproeven

- 2 Dieren in voorraad gedood
- 3 Adoptie voormalige proefdieren
- 4 Pijnbestrijding bij proefdieren
- 5 Proeven met honden en katten

De Staatssecretaris gaat ervan uit dat het NCad partijen uit het veld betreft bij de (voorbereiding van de) adviezen. Op de website van het NCad is meer informatie te vinden over de adviesaanvraag en het tijdpad dat de staatsecretaris daarbij voor ogen heeft.

Versnellen ontwikkelingen

‘Je kunt wel zeggen dat ieder lid van het NCad de borst nu wel goed nat heeft moeten maken’, stelt de voorzitter van het NCad Herman Koëter. ‘Want de voorliggende vragen zijn niet voor de poes! Bijvoorbeeld de vraag over hoe het ongerief en het aantal honden en katten dat gebruikt wordt als proefdier geminimaliseerd kan worden. Tegen het einde van het jaar verwachten we na een grondige analyse van de situatie een plan van aanpak te kunnen presenteren. We richten ons daarbij op een optimale onderlinge samenwerking door alle relevante partijen en een eenduidige communicatie die begrijpelijk is voor iedereen. Dat geldt overigens niet alleen voor ons advies over proeven met honden en katten. Al onze adviezen, gevraagd en ongevraagd, gaan we zorgvuldig onderbouwen in samenspraak met alle relevante partijen in het veld. Deze adviezen vormen de basis om partijen bij elkaar te brengen en kennis te delen om de verdere ontwikkeling van het proefdierbeleid en de invulling van het 3V-beleid inclusief de ethische toetsing, te bevorderen. Dit draagt niet alleen bij aan de 3V’s van proefdiergebruik, maar ook aan het versnellen van wetenschappelijke ontwikkelingen.’

Noest werk

Voor proefdierverzorgers en biotechnici ziet Koëter daarbij een belangrijke rol weggelegd. ‘Zij zijn de eerstelijns zorgverleners voor proefdieren. Deze groep is vaak onbegrepen door de buitenwereld omdat wordt verondersteld dat de proefdierverzorgers degenen zijn die verantwoordelijk zijn voor het dierenleed. Niet veel mensen weten echter dat het merendeel van de initiatieven gericht op de 3 V’s van dierproeven zijn begonnen bij deze groep van proefdierverzorgers en biotechnici. Het noeste werk in het streven naar alternatieven voor dierproeven zal uit het veld blijven komen. Het NCad wil daar graag samen met alle betrokkenen een zichtbare verbetering in aanbrengen. Het NCad doet dat door goede beleidsadviezen te geven, beste praktijken te verspreiden, partijen bij elkaar te brengen en kennis te delen om daarmee de verdere ontwikkelingen van het proefdierbeleid en de invulling van het 3V-beleid te bevorderen.’

Meer informatie over het NCad de laatste stand van zaken rond de adviezen van het comité kunt u vinden op www.ncadierproevenbeleid.nl.

«